

MRF 2024.282

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 13. november 2024, j.nr. 22/08737

Ophævet tillæg til indvindingstilladelse efter vandforsyningslovens §§ 20 og 21 til forøgelse af indvinding til markvanding fra dybt grundvandsmagasin i område med særlige drikkevandsinteresser, da kommunens retningslinjer prioriterede rent vand i drikkevandsforsyningen først, og øget indvinding til markvanding medførte risiko for brunt vand. Kommunens VVM-screeningsafgørelse efter miljøvurderingslovens § 21 ligeledes ophævet. Dissens.

Tønder Kommune meddelte efter en VVM-screening efter miljøvurderingslovens § 21 i juli 2022 vandindvindingstilladelse i medfør af vandforsyningslovens §§ 20 og 21 til at landmanden L forøgede mængden af den årlige indvinding af grundvand til markvanding fra en boring fra grundvandsmagasinet Bastrup Strand til 145.800 m³. Baggrunden for L's ansøgning var, at L havde forpagtet yderligere landbrugsarealer, og at markvanding var en forudsætning for dyrkning af kartofler i området. Tilladelsen var et tillæg til en vandindvindingstilladelse meddelt i 2018, som erstattede et tillæg hertil fra 2021, hvor indvindingsmængden var blevet nedsat fra 145.800 m³ til 113.800 m³. Kommunen havde samtidig truffet screeningafgørelse efter miljøvurderingslovens § 21 om, at projektet ikke krævede VVM. Den omhandlende boring var beliggende i nærheden af tre drikkevandsboringer, der indvandt grundvand fra samme grundvandsmagasin. Boringen var beliggende i et område med særlige drikkevandsinteresser inden for et indsatsområde for grundvandbeskyttelse og inden for et nitratfølsomt område. Grundvandforekomsten i området var vurderet til at være i god kvantitativ og god kemisk tilstand. Af kommuneplanen fremgik af retningslinjer for vandindvinding, at i prioritering af grundvandsressourcerne i områder med utilstrækkelige grundvandsressourcer er førsteprioriteten befolkningens almindelige vandforsyning, og tredjeprioriteten var andre formål, herunder indvinding til markvanding. Videre fremgik det, at der fra velbeskyttede grundvandsmagasiner med god vandkvalitet kun måtte ske vandindvinding til drikkevandsinteresser, og at der kun i særlige tilfælde kunne meddeles tilladelse til andre formål. Af kommunens vandforsyningsplan fremgik, at medmindre indvinding havde drikkevandsformål, ville der ikke gives tilladelse til nye boringer i dybereliggende grundvandsmagasiner, og at det ved fornyelse af eksisterende tilladelser skulle overvejes grundigt, om indvinding kunne fortsætte. Af en indsatsplan for området fremgik, at der ikke ville meddeles tilladelse til etablering af nye markboringer eller fornyelse af eksisterende markvindingstilladelser, hvis dette var i

konflikt med almene vandværkers indvinding. Kommunen havde vurderet at den ansøgte vandindvinding ville være i strid med retningslinjerne i kommuneplanen og vandforsyningsplanen, men havde fundet, at der forelå et særligt tilfælde der kunne begrunde, at der blev meddelt tilladelse til det ansøgte. Det var kommunens vurdering, at indvindingen ikke ville stride mod naturhensyn, og at indvindingen ikke ville påvirke indvindingen fra Skærbæk Vandværk. Både VVM-screeningsafgørelse og tilladelsen blev påklaget af nærliggende Skærbæk Vandværk, der navnlig gjorde gældende, at tilladelsen var i strid med retningslinjerne i kommuneplanen og vandforsyningsplanen. Klager anførte endvidere, at klager havde oplevet brunfarvning af grundvandet fra en kildeplads, hvor en markvandingsboring var øget markant, og at grundvandressourcen var påvirkelig over for lokale kraftige pumpninger. Klager henviste i den forbindelse til, at den ansøgte markvanding foregik ved store pumper med risiko for påvirkning af drikkevandressourcen. Miljø- og Fødevareklagenævnet (læge nævn) bemærkede indledningsvist, at Tønder Kommunes vandforsyningsplan var det gældende administrationsgrundlag, indtil en ny plan var vedtaget. Et flertal i nævnet (4 mod 2) fandt, at der ikke forelå et sådant særligt tilfælde i sagen som kunne begrunde, at der i strid med retningslinjerne i kommuneplanen og vandforsyningsplanen blev meddelt tilladelse til det ansøgte. Herved havde flertallet lagt vægt på prioriteringen i kommunens retningslinjer, og at det var kommunens mål, at grundvand, der blev anvendt til drikkevand, i fremtiden skulle være så rent, at det alene var nødvendigt med simpel vandbehandling. Flertallet havde videre lagt vægt på, at det af indsatsplanen fremgik, at kommunen ikke ville give tilladelse til indvinding til markvanding, hvis tilladelse var i konflikt med almene vandværkers indvinding. Dette var efter flertallets vurdering tilfældet, da nævnet lagde til grund, at indvindingen ville medføre øget risiko for brunt vand. Nævnet bemærkede, at det ikke med sikkerhed kunne slutes, at L's indvinding lå uden for klagers indvindingsopland, og dermed af denne grund ikke

kunne påvirke klagers drikkevandsboringer. Flertallet fandt herefter ud fra en samlet vurdering, at L's behov for tilstrækkelig vanding af sine afgrøder burde vige for hensynet til prioriteringen af udnyttelse af det dybe grundvandsmagasin til drikkevandsinteresser og hensynet til at minimere forurening af grundvandsmagasinet. Mindretallet (2 mod 4) fandt derimod, at der var grundlag for

dispensation med henvisning til vandforsyningslovens § 2, da tilladelsen varetog hensyn til sikring af en tilstrækkelig erhvervsmæssig vandforsyning, og at der i øvrigt ikke var sandsynliggjort sammenhæng mellem den ansøgte indvinding og brunt vand i klagers boringer. I overensstemmelse med flertallets votum ændrede nævnet indvindingstilladelsen til et afslag, og ophævede screeningsafgørelsen om ikke-VVM-pligt.

Ændring af tilladelse til indvinding af grundvand til markvanding i Tønder Kommune og ophævelse af afgørelse om ikke miljøvurderingspligt for indvinding af grundvand til markvanding i Tønder Kommune

Sag: 22/08737

Dato: 13. november 2024

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter vandforsyningsloven § 20, stk. 1, jf. § 75, stk. 1,^[1] og miljøvurderingslovens § 21, jf. 49, stk. 1.^[2]

Miljø- og Fødevareklagenævnet ændrer Tønder Kommunes afgørelse af 4. juli 2022 om tilladelse til at forøge mængden af indvinding af grundvand til markvanding på matr. nr. [Matrikelnummer 1], beliggende [Adresse 1], 6780 Skærbæk, til et afslag.

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Tønder Kommunes afgørelse af 4. juli 2022 om, at den ansøgte indvinding ikke er omfattet af krav om miljøvurdering og § 25-tilladelse.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet^[3] og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.^[4] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. vandforsyningslovens § 81, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af nævnet, jf. § 1 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, der i overensstemmelse med vandforsyningslovens § 75, stk. 1, har behandlet sagen i nævnets afdeling 10, jf. § 3, stk. 1, nr. 10, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Tønder Kommunes afgørelse er den 2. august 2022 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af Skærbæk Vandværk, som indvinder grundvand fra samme dybe grundvandsmagasin som ansøger.

Klager har navnlig anført, at

- tilladelsen er i strid med retningslinjerne i Tønder Kommunes kommuneplan og vandforsyningsplan,
- forøgelsen af indvindingsmængden medfører en overudnyttelse af grundvandsressourcen i det dybest liggende primære grundvandsmagasin i området, og
- tilladelsen medfører en øget risiko for mobilisering af brunt vand i vandværkets drikkevandsboringer.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.4.

2. Sagens oplysninger

2.1 Natur- og planforhold

I sagen er der ansøgt om tilladelse til forøgelse af den årlige indvindingsmængde fra boring DGU nr. [DGU nr. 1] under anlægsID 117771. Boringen er beliggende på matr. nr. [Matrikelnummer 1], ca. 2 km fra Skærbæk. Det fremgår af Jupiterdatabasen, at boringen er 232 m dyb.^[5]

Ca. 1,3 km nordvest for boring DGU nr. [DGU nr. 1] ligger tre drikkevandsboringer (boring DGU nr. [DGU nr. 2], [DGU nr. 3] og [DGU nr. 4]), som er tilknyttet Skærbæk Vandværk, og som indvinder grundvand fra samme dybe grundvandsmagasin (Bastrup Sand), som boring DGU nr. [DGU nr. 1].

Det fremgår af Arealinformation på Danmarks Miljøportal,[6] at boring DGU nr. [DGU nr. 1] ligger i et område med særlige drikkevandsinteresser (OSD), inden for indsatsområde for grundvandsbeskyttelse (IO) og inden for nitratfølsomt indvindingsområde.

Ifølge grundvandskortlægningen[7] ligger boring DGU nr. [DGU nr. 1] uden for almene vandværkers indvindingsoplande, herunder uden for indvindingsoplande til Skærbæk Vandværks drikkevandsboringer (DGU nr. [DGU nr. 2], [DGU nr. 3] og [DGU nr. 4]). Ifølge modelberegningen[8] er grundvandets strømningsretning i Bastrup Sand (lag 7) vest-sydvestlig.

Det fremgår af MiljøGIS for vandområdeplaner 2021-2027, at den dybe grundvandsforekomst i området er vurderet til at være i god kvantitativ og god kemisk tilstand.[9]

Af Tønder Kommunes Kommuneplan 2017-2029, retningslinjer for vandindvinding, retningslinje 2.4.1 og 2.4.2, fremgår følgende:[10]

”Prioriteret indvinding af grundvand

Retningslinje 2.4.1

I områder, hvor vi vurderer, at der ikke findes tilstrækkelige grundvandsressourcer til at dække alle behov, skal fordelingen af grundvandsressourcerne prioriteres således:

1. prioritet: Indvinding af vand til befolkningens almindelige vandforsyning. Det omfatter vand til husholdninger, almindeligt landbrug (ikke markvanding), institutioner og lignende.
2. prioritet: Opretholde en miljømæssig acceptabel vandføring og vandstand i vandløb og vådområder.
3. prioritet: Anvendelse af grundvand til andre formål. Behovene afvejes indbyrdes efter en samfundsmæssig helhedsvurdering. Eksempler på anvendelse af grundvand til andre formål kan være indvinding til markvanding og industriformål.

[...]

Sikring af drikkevand

Retningslinje 2.4.2

Fra velbeskyttede grundvandsmagasiner med god vandkvalitet må der kun ske vandindvinding, der kræver drikkevandskvalitet. I særlige tilfælde kan der undtagelsesvis gives tilladelse til vandindvinding til andre formål.”

Af Tønder Kommunes vandforsyningsplan 2012-2021[11] fremgår følgende om grundvandsbeskyttelse:

”Medmindre indvindingen har drikkevandsformål, vil Tønder Kommune i fremtiden ikke give tilladelser til nye boringer, hvis ansøgeren ønsker at bore ned i et dybereliggende grundvandsmagasin (f.eks. Batsrupsand), der af kommunen ønskes forbeholdt indvinding til drikkevandsformål. Ved ansøgning om fornyelse af tilladelser til indvinding for anlæg uden drikkevandsformål, der allerede nu indvinder fra de dybereliggende grundvandsmagasiner, som ellers er forbeholdt drikkevandsformål, skal det under sagsbehandlingen overvejes meget grundigt om denne indvinding kan fortsætte.”[12]

Det fremgår endvidere af vandforsyningsplanen vedrørende grundvandsressourcen,[13] at de sandede miocæne aflejringer i særligt Bastrup-Formationen udgør en væsentlig fremtidig drikkevandsressource, hvor de væsentlige kvaliteter omfatter den store arealmæssige udbredelse, den dybe beliggenhed og en formodet god kvalitet af grundvandet. Kun en lille del af drikkevandsindvindingen finder sted fra disse lag. Videre fremgår det af rammerne for vandforsyning, at det er målet, at det grundvand, der anvendes til drikkevand, også i fremtiden skal være så rent, at det kun er nødvendigt med en simpel vandbehandling, inden det sendes ud til forbrugerne. Derfor er det vigtigt, at der også i fremtiden er nok grundvand i en god kvalitet til at dække behovet for drikkevand.[14]

Af indsatsplaner for grundvand for Arrild m.fl. fremgår følgende af de særlige retningslinjer for administration i indsatsområderne, herunder for boringer og brønde:[15]

”Vi vil sikre, at boringer og brønde ikke er en forureningstrussel for drikkevandet. [...]

[...] Disse retningslinier er gældende i områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD) samt i de almene vandværkers indvindingsoplande (IVO) i hele kommunen.

Retningslinje: Vi giver ikke tilladelse til etablering af nye markvandingsboringer eller fornyelse af eksisterende markvandingsstilladelser, hvis de er i konflikt med almene vandværkets indvinding.

[...]

Baggrund for retningslinjerne

Vi ønsker, at drikkevandsressourcen i nærmere afgrænsede områder, herunder IO, skal være sikret mod en mulig forurening via eksisterende og fremtidige markvandingsboringer samt fra boringer til havevanding, bilvask og lignende. Kommuneplanens retningslinje 7.4.1 fastlægger, at kommunen i sin administration af indvinding af grundvand prioriterer indvinding til befolkningens almindelige vandforsyning højest. Den almindelige vandforsyning omfatter husholdninger, almindeligt landbrug (ikke markvanding), institutioner og lignende højest. Indvinding til andre formål såsom vanding af afgrøder, havevanding, bilvask og lignende må derfor i tilfælde af knaphed vige til fordel for drikkevandsinteressen."

Af indsatsplanen for Skærbæk Vandværks indvindingsopland øst,[16] hvor vandværket indvinder grundvand fra de tre drikkevandsboringer (boring DGU nr. [DGU nr. 2], [DGU nr. 3] og [DGU nr. 4]) fremgår det bl.a., at en af indsætterne er, at der inden for indvindingsoplandet skal foretages skånsom indvinding:

"Indsats

Skærbæk Vandværk vil i vandværkets østlige indvindingsopland fortsat indvinde grundvand på skånsom vis, sådan at det sker med lavest muligt flow, og sådan at variationerne af grundvandstrykket i og omkring indvindingsboringerne minimeres.

Baggrund for indsatsen

Når indvindingen sker aggressivt med stort pumpeflow og hyppige pumpe-start og -stop, vil der opstå store variationer i grundvandstrykket med risiko for, at forurening i omkringliggende jordlag 'trækkes'/suges i retning mod boringernes filtre og herfra videre ind i vandværket. Samtidig vil der kunne ske beluftning/iltning af jordlag og grundvand, hvorved hastigheden af de kemiske processer i undergrunden øges. Hvis det sker, vil naturlige og eventuelle forurenende stoffer kunne frigives fra jordlagene og derved strømme med grundvandet ind i værket og i sidste ende ud til forbrugerne. Desuden kan den hyppige start og stop af oppumpningen medføre, at der sker en 'omrøring' af grundvandet ved vandværkets østlige kildefelt, hvilket ligeledes kan bidrage til forurening af det råvand, vandværket indvinder. Skærbæk Vandværk har derfor, siden indvindingen i det østlige indvindingsopland blev påbegyndt, indvundet grundvand på skånsom vis. Vandværket vil fortsætte den skånsomme indvinding."^[17]

Af resumé af grundvandskortlægningen for indsatsområdet Arrild m.fl. fremgår det endvidere, at misfarvet grundvand flere steder i det sydvestlige Sønderjylland giver anledning til problemer. Årsagen er ofte forhøjet indhold af opløste ikke flygtige organiske stoffer, NVOC. Kortlægningen viser dog, at det ikke er et problem i planområdet. Kun et vandværk (Døstrup Vandværk) har haft problemer med misfarvet vand. Problemet er imidlertid løst gennem etablering af en ny indvindingsboring.^[18]

2.2 Sagens forhistorie

Det fremgår af sagens materiale, at boring DGU nr. [DGU nr. 1] blev etableret i 1990, og at der fra boringen indvindes grundvand fra ca. 190-230 meters dybde fra grundvandsmagasinet Bastrup Sand.

Den første indvindingsstilladelse fra boringen blev meddelt i 1991 med en maksimal indvindingsmængde på 108.000 m³/år. Tilladelsen blev fornyet den 14. februar 1997 med en maksimal indvindingsmængde på 235.000 m³/år, maksimalt 150 m³/time.^[19]

I 2012 etablerede Skærbæk Vandværk (klager) nye dybe boringer ca. 1,3 km vest for boring DGU nr. [DGU nr. 1].

Den 4. februar 2013 meddelte Tønder Kommune en fornyet tilladelse til indvinding til markvanding fra boring DGU nr. [DGU nr. 1] med en maksimal indvindingsmængde på 156.000 m³/år, maksimalt 150 m³/time.^[20]

Af tilladelsen fra 2013 fremgår det bl.a., at boring DGU nr. [DGU nr. 1] var udstyret med tre indvindingspumper, hver med en pumpeydelse på 50 m³/time. Pumperne kunne bruges hver for sig, eller med to eller tre pumper på én gang. Tønder

Kommune opfordrede i tilladelsen til, at indvindingen blev foretaget så skånsomt som muligt, dvs. at der kun blev taget det antal pumper i brug, som der absolut var brug for.

Videre fremgår det af tilladelsen fra 2013, at hvis indvindingstilladelsen ønskedes fornyet efter 2017, var det muligt, at den ikke kunne fornyes med de samme vilkår, idet Skærbæk Vandværk 2012 havde etableret et nyt kildefelt med tre borer 1,2 km nordvest for anlæggets boring, som indvandt grundvand fra samme grundvandsmagasin som boring DGU nr. [DGU nr. 1]. Grundvandsressourcen i magasinet var af Tønder Kommunes i afgørelsen vurderet til at være tilstrækkelig, men kommunen bemærkede, at det dog var muligt, at der skulle iværksættes foranstaltninger for at sikre, at der ikke skete en forurening af grundvandsmagasinet. Kommunen henviste endvidere til, at ifølge forslag til vandforsyningsplanen for 2012-2021 skulle de dybe grundvandsmagasin i fremtiden så vidt muligt beholdes drikkevandsformål.

Den 3. maj 2018 meddelte Tønder Kommune en fornyet tilladelse til indvinding til markvanding fra boring DGU nr. [DGU nr. 1] med en maksimal indvindingsmængde på ca. 145.000 m³/år, maksimalt 100 m³/time.^[21]

Den 19. juli 2021 meddelte Tønder Kommune et tillæg til tilladelsen fra 2018, hvor den maksimale indvindingsmængde til markvanding fra boring DGU nr. [DGU nr. 1] blev nedsat til 113.800 m³/år, maksimalt 100 m³/time. Baggrunden herfor var, at ca. 31,2 ha af det areal, som blev vandet fra boring DGU nr. [DGU nr. 1], anlægsID 117771, blev overtaget af en anden landmand i området, som ønskede at vande arealet fra sit eget anlæg (boring DGU nr. [DGU nr. 5], anlægsID 117768). Indvindingen derfra skete dog fra samme grundvandsmagasin, Bastrup Sand, hvorfor den samlede indvindingsmængde fra grundvandsmagasinet ikke blev ændret.

2.3 Den påklagede afgørelse

Tønder Kommune har den 4. juli 2022 truffet afgørelse om tilladelse til at forøge mængden af den årlige indvinding af grundvand til markvanding fra 113.800 m³ til 145.800 m³/år fra boring DGU nr. [DGU nr. 1] under anlægsID 117771 på matr. nr. [Matrikelnummer 1]. Den maksimale ydelse er 100 m³/t.

Tilladelsen er meddelt i medfør af vandforsyningslovens § 20 og § 21, samt § 5 i bekendtgørelse om vandindvinding og vandforsyning.^[22]

Tilladelsen udgør et tillæg til den tidligere meddelte tilladelse til indvinding af grundvand fra boringen af den 3. maj 2018, og erstatter tillægget af den 19. juli 2021, hvor indvindingsmængden til markvanding blev nedsat til 113.800 m³/år.

Tønder Kommune har samtidig truffet afgørelse om, at den tilladte indvinding ikke forventes at få en væsentlig indvirkning på miljøet, og at tilladelsen derfor ikke er omfattet af krav om miljøvurdering og § 25-tilladelse, jf. miljøvurderingslovens § 21.

Det fremgår af den påklagede afgørelse, at boringen DGU nr. [DGU nr. 1] er 232 m dyb, og at boringen er filtersat 192-232 m under terræn. Boringen er ifølge borerapport filtersat under lerlag på i alt 124 meters tykkelse. Indvindingen finder ifølge den geologiske model for området sted fra det nedre prækvartære magasin (Bastrup Sand).

Det fremgår endvidere, at boringen ligger inden for et område med særlige drikkevandsinteresser (OSD) og inden for et indsatsområde for grundvandsbeskyttelse (IO), men at boringen ligger uden for beregnede indvindingsoplande til almene vandværker.

Om sagens forløb fremgår det af den påklagede afgørelse, at ansøger den 6. februar 2022 har søgt om at hæve den årlige indvindingsmængde til markvandingsformål med 32.500 m³/år til i alt 146.300 m³/år. Baggrunden for ansøgningen er, at ansøger har forpagtet 32,5 ha ekstra areal med landbrugsafgrøder. Tønder Kommune har efterfølgende beregnet arealet til 32 ha og har på den baggrund beregnet det øgede behov til 32.000 m³/år. Det samlede vandede areal udgør herefter 153,6 ha.

Det fremgår videre, at ansøgningen har været sendt i høring ved Skærbæk Vandværk (klager), da indvindingen fra boring DGU nr. [DGU nr. 1] er beregnet til at kunne have en påvirkning på vandkvaliteten i vandværkets dybe borer, og at vandværket den 7. marts 2022 er fremkommet med høringssvar. Vandværket har bl.a. anført, at det er vandværkets formodning, at indvinding til markvanding fra det dybe grundvandsmagasin i området bidrager til vandværkets problemer med misfarvet (brunt) vand i vandværkets dybe borer.

På baggrund af vandværkets høringssvar samt retningslinjerne i Tønder Kommunes kommuneplan og vandforsyningsplan, har kommunen den 18. marts 2022 sendt et udkast til afslag på ansøgningen i høring hos sagens parter.

Det fremgår videre af sagen, at ansøger i juni 2022 har fremsendt et høringssvar til udkastet til afslag på ansøgningen. Ansøger har bl.a. anført, at der allerede tidligere har været meddelt tilladelse til en større indvinding af vand til markvanding fra boringen. Derudover er det ifølge ansøger helt udokumenteret, at der skulle være risiko for, at indvindingen kan påvirke grundvandet og de nærliggende borer. Ansøger har bl.a. henvist til, at det vand, der indvindes fra boring DGU nr. [DGU nr. 1], udelukkende strømmer mod selve boringen, der pumpes fra, at boringen ligger i 220 meters dybde og flere kilometer væk, og at der ingen påvirkning er nede i magasinet, som kan "rode op i sedimenter" og dermed medføre brunt vand. Ansøger har endvidere henvist til, at stigningen i den årlige nedbørsmængde langt overstiger den mulige ekstra indvinding, og at der i indvindingsoplandet til borerne er en betydelig grundvandsdannelse, grundet geografien området, som også langt overstiger den vandmængde, der indvindes. Endelig har ansøger anført, at adgangen til markvanding er en forudsætning for dyrkning af kartofler i området, hvor tilstrækkelig vanding er en vigtig forudsætning for et godt og rentabelt udbytte.

Af den påklagede afgørelse og sagens materiale fremgår det, at Tønder Kommunes Teknik- og Miljøudvalg herefter har besluttet, at sagen skal behandles på udvalgs møde den 14. juni 2022.

Det fremgår af sagens materiale, at sagen på mødet blev fremlagt med indstilling om, at udvalget skulle beslutte, om der skulle meddeles tilladelse til det ansøgte tillæg til den eksisterende indvindingstilladelse med et yderligere vandforbrug. Videre fremgår det af kommunens sagsfremstilling, at kommunen har erfaring fra et andet vandværk med, at oppumpning af vand fra et grundvandsmagasin med humusaflejringer kan medføre misfarvet vand.

Det fremgår af sagen, at udvalget har besluttet at meddele tilladelse til det ansøgte.

Tønder Kommune har i den påklagede afgørelse vurderet, at tillægget til tilladelsen med en forøget indvinding af grundvand fra 113.800 m³ til 145.800 m³/år er i strid med retningslinjerne i kommuneplanen og vandforsyningsplanen, da boringen indvinder fra et dybtliggende grundvandsmagasin.

Tønder Kommune har henvist til, at det fremgår af kommuneplanen, at kommunen vil prioritere indvinding af grundvand til drikkevandsforsyning højere end indvinding til andre formål. Det betyder ifølge kommuneplanen, at indvinding til andre formål end drikkevand, skal vurderes ud fra et samfundsmæssigt helhedssyn, hvilket f.eks. gælder vurdering af indvinding til markvanding. Derunder er det i retningslinjen om sikring af drikkevand (retningslinje nr. 2.4.2) beskrevet, at der fra velbeskyttede grundvandsmagasin med god vandkvalitet kun må ske vandindvinding, der kræver drikkevandskvalitet. I særlige tilfælde kan der dog undtagelsesvis gives tilladelse til vandindvinding til andre formål.

Tønder Kommune har endvidere anført, at det af kommunens vandforsyningsplan fremgår, at medmindre indvindingen har drikkevandsformål, vil kommunen i fremtiden ikke give tilladelser til nye borer, hvis ansøgeren ønsker at bore ned i et dybereliggende grundvandsmagasin (f.eks. Bastrupsand), der af kommunen ønskes forbeholdt indvinding til drikkevandsformål. Ved ansøgning om fornyelse af tilladelser til indvinding for anlæg uden drikkevandsformål, der allerede nu indvinder fra de dybereliggende grundvandsmagasin, som ellers er forbeholdt drikkevandsformål, skal det under sagsbehandlingen overvejes meget grundigt om denne indvinding kan fortsætte.

Tønder Kommune har vurderet, at ansøgningen kan imødekommes, da der foreligger et særligt tilfælde, der kan begrunde, at ansøgningen om indvinding til andre formål imødekommes.

Vedrørende påvirkningen af nærliggende borer har Tønder Kommune anført, at beregninger i BEST viser, at grundvandsstanden i den nærmeste indvindingsboring fra Skærbæk Vandværk (DGU nr. [DGU nr. 2]), hvor der indvindes grundvand fra samme grundvandsmagasin (Bastrup Sand), vil blive påvirket af indvindingen med ca. 10 cm. Ved en uændret tilladelse er påvirkningen ifølge BEST ca. 7,5 cm. Det er dog kommunens vurdering, at det ikke har nogen betydning for muligheden for at indvinde vand fra boringen og andre nærliggende dybe borer. Kommunen har anført, at en start i pumpen i DGU nr. [DGU nr. 1] dog vil kunne mærkes i de nærliggende dybe borer (boring DGU nr. [DGU nr. 2], [DGU nr. 3], [DGU nr. 4], 149.579 og [DGU nr. 5]), der er filtersat i Bastrup Sand. Boring DGU nr. [DGU nr. 2], [DGU nr. 3], [DGU nr. 4] er drikkevandsboringer, som er tilknyttet Skærbæk Vandværk.

For så vidt angår grundvandsmagasinet bæredygtighed har Tønder Kommune vurderet, at vandindvindingen er i balance med grundvandsdannelsen. Kommunen har henvist til, at en god kvantitativ tilstand af grundvandsressourcen forudsætter, at den gennemsnitlige indvinding pr. år over en længere periode ikke overstiger den langsigtede tilgængelige grundvandsressource, og at der er fastlagt kvantitative miljømål, hvor screeningskriteriet er, at udnyttelsesgraden til vandindvinding ikke bør overstige 30 pct. af grundvandsdannelsen til grundvandsmagasinet.

For så vidt angår indvindingens påvirkning på vandløb har Tønder Kommune vurderet, at indvindingen ikke vurderes at medføre risiko for, at vandløbene Brøns Å og Skifle ikke kan opnå eller opretholde målopfyldelse. Videre har kommunen vedrørende seks nærliggende 5-3-beskyttede søer vurderet, at indvindingen ikke vurderes at medføre risiko for, at

naturlokaliteternes tilstand forringes. Kommunen har lagt vægt på, at anlæggets boring er filtersat under mægtige og gennemgående lerlag på 124 meters tykkelse, og at der derved ikke kan opstå påvirkning af naturområder ved terræn.

Endelig har Tønder Kommune i medfør af habitatbekendtgørelsen[23] vurderet, at det ansøgte ikke vil påvirke det nærmeste Natura 2000-område nr. 89 Vadehavet og Fuglebeskyttelsesområde F67 Ballum Enge og Husum Enge og Kamper Strandenge væsentligt. Kommunen har lagt vægt på, at området ligger ca. 3,7 km vest for boringen, og at påvirkningsberegninger i BEST viser, at indvindingens påvirkning ikke vil komme i nærheden af Natura 2000-området, da området er beliggende uden for indvindingens beregnede sænkningstragt.

Det er endvidere Tønder Kommunes vurdering, at indvindingen ikke vil påvirke naturområder i området i et sådant omfang, at det kan medføre en væsentlig påvirkning af de bilag IV-arter, herunder padden, grøn mosaikguldsmed, odder og visse arter af flagermus, der potentielt findes i området.

Tønder Kommune har på baggrund af de ovenstående vurderinger, herunder, at den ansøgte mængde svarer til vandingsbehovet, at indvindingen ikke strider mod naturhensyn, og at indvindingen ikke påvirker indvindingen fra Skærbæk Vandværk (klager), meddelt tilladelse.

2.4 Klagers indhold

Klager har anført, at tilladelsen strider imod Tønder Kommunes egne retningslinjer i kommuneplanen og vandforsyningsplanen. Klager har henvist til, at ifølge kommunens planlægning har drikkevandsforsyning førsteprioritet, hvorimod vandindvinding til erhvervsformål alene har tredjeprioritet.

Det er endvidere klagers opfattelse, at der med den meddelte tilladelse sker en overudnyttelse af grundvandsressourcen. Klager har henvist til, at grundvandsdannelsen i det dybereliggende magasin i de overvejende miocæne aflejringer i nærheden af Skærbæk er meget beskeden, som følge af de geologiske forhold med meget tykke udbredte lerlag. Grundvandsdannelsen til magasinet i området er kun 0-5 mm årligt, jf. den statslige grundvandskortlægning, hvilket betyder, at selv en mindre indvinding beslaglægger betydelige oplandsarealer.

Klager har i den forbindelse henvist til, at det i Tønder Kommunes vandforsyningsplan er beskrevet, at de sandede aflejringer i særligt Bastrup Formationen udgør en væsentlig fremtidig drikkevandsressource, hvor de væsentlige kvaliteter omfatter den store arealmæssige udbredelse, den dybe beliggenhed og en formodet god kvalitet af grundvandet. Den meddelte tilladelse vil derfor ifølge klager medføre, at den fremtidige ressource lider kapacitetsmæssigt ved at blive udnyttet til andre formål end drikkevand. Derudover viser beregninger i BEST, at den tilladte indvinding samlet set vil medføre en påvirkning af vandværkets boring DGU nr. [DGU nr. 2] med en grundvandssænkning på 10 cm.

Klager har videre anført, at Tønder Kommune ikke i behandlingen af sagen har inddraget problematikken med brunt vand i klagers borer, på trods af, at klager har gjort opmærksom herpå under partshøringen, og at kommunen derved ikke har foretaget den grundvandskemiske vurdering, som ifølge klager kræves.

Klager har i den forbindelse anført, at vandværket har oplevet brunfarvning og en tydelig forøgelse af rentvandets turbiditet (uklarhed) i grundvandet fra vandværkets østlige kildeplads efter sommeren 2018, hvor indvindingen fra markvandingsboring DGU nr. [DGU nr. 1] blev øget markant. Klager har i den forbindelse anført, at såfremt grundvandet i et magasin først er blevet brunt, er processen meget vanskelig og tidskrævende at vende. Derudover er boringen (DGU nr. [DGU nr. 1]) beliggende inden for områder for særlige drikkevandsinteresser (OSD) og meget tæt på indvindingsoplande til Skærbæk Vandværks indvindingsboringer på alle vandværkets kildepladser.

Klager har endvidere vedrørende risikoen for brunt vand anført, at kvaliteten af ressourcen er påvirkelig over for lokale kraftige pumpninger, og at grundvandskvaliteten i form af mobilisering af brunt vand særligt i de miocæne magasinenheder er stærkt påvirket af både indvindingsmængden og den anvendte pumpestrategi. Klager har henvist til, at indvindingen til den ansøgte markvand foregår med store pumper med betydelige hydrauliske effekter i magasinet, og at markvandingen typisk foregår massivt inden for en periode på ca. tre måneder med momentane kraftige pumpninger samt hyppige momentane afbrydelser.

Klager er på baggrund heraf meget bekymret for, at der tildeles yderligere indvindingstilladelse til erhvervsformål fra de miocæne lag inden for grundvandskortlægningsområdet Arrild, af hensyn til drikkevandsproduktionen og forsyningssikkerheden, også henset til anden mulig risiko for forurening af grundvandet. Alene risikoen for påvirkning af drikkevandsressourcen er efter klagers vurdering rigelig grund til at undlade at tildele yderligere tilladelser til indvinding fra boringen.

Derudover bør det ifølge klager også indgå i vurderingen, om der er alternativer til det ansøgte, herunder muligheden for at indvinde til markvanding fra et terrænnært grundvandsmagasin.

Det er endvidere klagers opfattelse, at Tønder Kommunes vurdering i forhold til indsatsbekendtgørelsen[24] er mangelfuld, og at der ikke er foretaget en egentlig vurdering af grundvandsforekomster i området.

Ligeledes er det klagers opfattelse, at Tønder Kommune ikke har foretaget en konkret vurdering eller undersøgelse af, om der er bilag IV-arter tilknyttet seks nærliggende søer.

På den baggrund er det klagers opfattelse, at Tønder Kommunes afgørelser efter vandforsyningsloven og miljøvurderingsloven lider af væsentlige mangler, som bør medføre, at der meddeles afslag på den ansøgte yderligere indvinding til markvanding.

2.5 Tønder Kommunes bemærkninger til klagen

Tønder Kommune har i bemærkninger til klagen anført, at kommunen har vurderet, at der foreligger et særligt tilfælde, som beskrevet i kommuneplanen og vandforsyningsplanen. Kommunen har henvist til, at der ikke er tale om en ny indvinding, og at der tidligere har været meddelt tilladelse til en større indvindingsmængde, op til 235.000 m³ pr. år i perioden 1997-2012. I perioden frem til 2012 er der indberettet en oppumpet mængde på 121.000 m³/år, fra 2013-2018 er der indberettet en oppumpet mængde på ca. 41.000 m³/år, og i perioden 2019-2021 er der indberettet mellem 113.000 til 141.000 m³/år.

Vedrørende grundvandsressourcen har Tønder Kommune bemærket, at det er kommunens vurdering, at der ikke sker en overudnyttelse af grundvandsressourcen i Bastrup Sand, som anført af klager, da det opland, hvor grundvandet dannes til det dybtliggende magasin er meget stort. Kommunen har endvidere henvist til, at den kvantitative tilstand for den dybe grundforekomst er vurderet som god.

For så vidt angår brunt vand har Tønder Kommune vurderet, at det ikke kan bevises, at forekomsten af brunt vand sker som følge af indvinding fra de dybe markvandsboringer, og at denne tvivl må komme ansøger til gode.

Til det af klager anførte om bilag IV-arter har Tønder Kommune anført, at boringen DGU nr. [DGU nr. 1] er filtersat under lerlag på i alt 124 meters tykkelse, og at der derfor ikke vil være nogen påvirkning af våd natur på overfladen, selvom beregninger i BEST viser dette. Det skyldes, at BEST ikke tager hensyn til lerlagets tykkelse over boringens filter, men kun om naturtypen har kontakt til det øverste grundvandsmagasin.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

I sagens behandling har Miljø- og Fødevareklagenævnets medlemmer deltaget: Jette R. Uhrenholt (formand), landsdommerne Annette Nørby og Olaf Tingleff samt de læge medlemmer Lene Hansen, Kristian Pihl Lorentzen og Jens Vibjerg.

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

3.2 Det retlige grundlag

Ifølge vandforsyningslovens § 1 har loven til formål at sikre, at udnyttelsen og den dertil knyttede beskyttelse af vandforekomster sker efter en samlet planlægning og efter en samlet vurdering af de hensyn, der er nævnt i § 2, at sikre en samordning af den eksisterende vandforsyning med henblik på en hensigtsmæssig anvendelse af vandforekomsterne, samt at sikre en planmæssig udbygning og drift af en tilstrækkelig kvalitetsmæssig tilfredsstillende vandforsyning. Loven har endvidere til formål at sikre at drikkevandet er sundt og rent med henblik på beskyttelse af menneskers sundhed mod de skadelige virkninger af enhver forurening af drikkevandet, samt at sikre en forbedret adgang til drikkevand.

Ifølge lovens § 2, stk. 1, skal der bl.a. ved administration af vandforsyningsloven lægges vægt på vandforekomsternes omfang, på befolkningens og erhvervslivets behov for en tilstrækkelig og kvalitetsmæssigt tilfredsstillende vandforsyning, på miljøbeskyttelse og naturbeskyttelse, herunder bevarelse af omgivelsernes kvalitet.

Tilladelse til vandindvinding meddeles af kommunalbestyrelsen i henhold til vandforsyningslovens § 20.

Det fremgår herudover af vandforsyningslovens § 22, stk. 3, at en tilladelse skal angive indvindings mængde og formål og fastlægge omfanget af de undersøgelser og målinger, anlæggets ejer skal foretage for at skaffe grundlag for bedømmelsen af eventuelle skader på omgivelserne som følge af ændringer af grundvandsstanden, vandføringen i vandløb eller vandstanden i søer m.v.

Bekendtgørelse om vandindvinding og vandforsyning indeholder nærmere regler om behandling af ansøgninger efter vandforsyningslovens § 20, herunder meddelelse af indvindingstilladelse.

En endelig tilladelse til vandindvinding skal, jf. § 16, stk. nr. 6, i bekendtgørelse om vandindvinding og vandforsyning, indeholde en vurdering af indvindingens påvirkning af omgivelserne og en stillingtagen til følgerne af denne påvirkning. Det skal herunder bestemmes, hvilke undersøgelser, der eventuelt skal foretage til kontrol af indvindingens følgevirkninger på grundvandsstand og vandløb, og i hvilket omfang kommunalbestyrelsen kan begrænse tilladelsen i tilfælde af nedgang i vandføringen og vandstand i vandløb.

Det påhviler kommunalbestyrelsen at udarbejde planer for, hvorledes vandforsyningen skal tilrettelægges, herunder hvilke anlæg forsyningen skal bygge på, og hvilke forsyningsområder de enkelte anlæg skal have, jf. vandforsyningslovens § 14, stk. 1.

Det følger af nævnets praksis,^[25] at vandforsyningsplanens retningslinjer skal anvendes som et overordnet beslutningsgrundlag ved administration af vandforsyningslovens regler om etablering af vandindvindingsanlæg og om vandindvinding. Retningslinjerne bør kun fraviges, hvis der konkret er væsentlige hensyn herfor.

I den forbindelse bemærker Miljø- og Fødevareklagenævnet, at Tønder Kommunes Vandforsyningsplan 2012-2021 er det gældende administrationsgrundlag, indtil en ny plan er vedtaget.

Det fremgår endvidere af vandforsyningslovens § 13, stk. 1, at for hvert af de indsatsområder, der er udpeget af miljøministeren, jf. § 11 a, stk. 1, nr. 5, skal kommunalbestyrelsen vedtage en indsatsplan. Det følger endvidere af lovens § 13, stk. 2, og stk. 3, at indsatsplanen skal udarbejdes på baggrund af en nærmere kortlægning af arealanvendelse, forureningstrusler og naturlig beskyttelse af de pågældende vandressourcer, og at indsatsplanen skal indeholde en detaljeret opgørelse over behovet for beskyttelse samt retningslinjer og tidsplan for myndighedernes indsats til opnåelse af denne beskyttelse.

Videre fremgår det af vandforsyningslovens § 13 c, stk. 1, at kommunalbestyrelsen ved afgørelse af sager lægger de retningslinjer til grund, der er givet i en indsatsplan vedtaget efter § 13.

De områder, der er udpeget som indsatsområder, på baggrund af en vurdering af arealanvendelsen, forureningstrusler og den naturlige beskyttelse af vandressourcen, hvor en særlig indsats til beskyttelse af vandressourcerne er nødvendig til sikring af drikkevandsinteresserne, fremgår af bilag 4 til bekendtgørelse om udpegning af drikkevandsressourcer, jf. § 1, stk. 1, nr. 5.^[26] Områder med særlige drikkevandsinteresser fremgår af bilag 2, og indvindingsoplunde til almene vandforsyninger uden for områder med særlige drikkevandsinteresser, fremgår af bilag 2, jf. § 12, stk. 1, nr. 2 og 3. Bilagene vises, jf. stk. 2, ligeledes på Danmarks Miljøportal.

Desuden følger det af Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis, at der gælder et princip om, at drikkevand skal baseres på grundvand, der ikke har gennemgået en videregående vandbehandling.^[27] Efter nævnets vurdering skal dette princip indgå i vurderingen af, hvorvidt der kan meddeles tilladelse til yderligere vandindvinding til markvanding.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets vurdering

Et flertal i Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at der ikke foreligger et sådant særligt tilfælde, der kan begrunde, at der i strid med retningslinjerne i Tønder Kommunes kommuneplan og vandforsyningsplan meddeles tilladelse til den ansøgte indvinding af grundvand fra det dybe grundvandmagasin Bastrup Sand til markvanding.

Flertallet har navnlig lagt vægt på, at der i Tønder Kommunes kommuneplan og vandforsyningsplan er fastsat retningslinjer om, at der fra velbeskyttede grundvandsmagasiner med god vandkvalitet som Bastrup Sand kun må ske vandindvinding, der kræver drikkevandskvalitet, og at indvinding af grundvand til drikkevandsformål har førsteprioritet i forhold til andre anvendelser, herunder markvanding, som har tredjeprioritet. Derudover fremgår det af planerne, at det er kommunens mål, at det grundvand, der anvendes til drikkevand, også i fremtiden skal være så rent, at det alene er nødvendigt med en simpel vandbehandling. Af indsatsplanen fremgår det endvidere, at kommunen ikke giver tilladelse til fornyelse af eksisterende markvandingstilladelser, hvis de er i konflikt med almene vandværkers indvinding, hvilket efter flertallets vurdering er tilfældet i den konkrete sag.

Flertallet har ligeledes lagt vægt på, at tilladelsen efter flertallets vurdering medfører en øget risiko for mobilisering af brunt vand i vandværkets borer, og dermed en risiko for forringelse af kvaliteten af drikkevandet.

Ved vurderingen deraf har flertallet inddraget, at der er konstateret brunt vand i vandværkets drikkevandsboringer siden 2018, hvor ansøger har forøget indvindingsmængden væsentligt,[28] og at der, som sagen er oplyst for nævnet, har været en stigning af turbiditet (uklarhed) i vandværkets rentvand siden 2018. Flertallet har videre lagt vægt på, at en større indvinding vil øge risikoen for, at der tiltrækkes vand fra områder med brunt vand. Indvindingen til markvanding finder desuden sted i en kort periode i løbet af året, hvor indvindingen i tørre år kan være meget intensiv. Vandindvindingen er således varierende over tid, hvortil kommer, at pumpestart og -stop giver "trykstød" i et spændt grundvandsmagasin som dette, hvilket øger risikoen for, at stillestående vand mobiliseres.

Flertallet bemærker endvidere, at grundvandets trykforhold og strømningsretning påvirkes i stor afstand fra en indvinding, og at det fremgår af Tønder Kommunes beregninger i afgørelsen, at den ansøgte indvinding til markvanding trods afstanden vil påvirke Skærbæk Vandværks borer med en øget sænkning fra 7,5 cm til 10 cm. Flertallet bemærker i den forbindelse, at boring DGU nr. [DGU nr. 1] er placeret uden for det indvindingsopland, som er beregnet for Skærbæk Vandværks østlige kildeplads i grundvandskortlægningen.[29] Ifølge modelberegningen er grundvandets strømningsretning i Bastrup Sand (lag 7) vest-sydvestlig. Det ses imidlertid af modelrapporten, at det målte potentiale (trykniveau) indikerer en strømningsretning, der er mere vestlig og en smule nordlig, hvorfor det ikke med sikkerhed kan sluttes, at indvindingen til markvanding ligger uden for vandværkets indvindingsopland og dermed af den grund ikke kan påvirke vandværkets drikkevandsboringer.

Flertallet har desuden lagt vægt på, at hvis brunt vand først er til stede i en boring, er det sædvanligvis et blivende problem, og at brunt vand er vanskeligt at behandle og kræver avanceret rensning, hvis det skal anvendes i drikkevandforsyningen.

Endelig har flertallet lagt vægt på, at boringen ligger i et område med særlige drikkevandsinteresser (OSD), hvor forringelse af vandkvaliteten i forhold til anvendelsen til drikkevand generelt bør undgås.

Flertallet finder på den baggrund og efter en samlet vurdering, at hensynet til ansøgers behov for at kunne vande sine afgrøder tilstrækkeligt bør vige for hensynet til prioriteringen af udnyttelsen af det dybe grundvandsmagasin til drikkevandsinteresser og hensynet til at minimere risikoen for forurening af magasinet.

Det forhold, at der er tale om en igangværende indvinding, og at der også tidligere har været meddelt tilladelse til en endnu højere indvindingsmængde, kan efter flertallets vurdering ikke føre til et andet resultat, idet indvindings påvirkning af omgivelserne, herunder nærtliggende borer, skal foretages ud fra de nuværende konkrete forhold og på baggrund af den nyeste data og viden, herunder om brunt vand i vandværkets borer.

Mindretallet (Jens Vibjerg og Kristian Pihl Lorentzen) finder efter en samlet afvejning, at der foreligger et sådant særligt tilfælde, der kan begrunde en fravigelse af prioriteringen af vandressourcerne i Tønder Kommunes kommuneplan og vandforsyningsplan.

Mindretallet har lagt vægt på, at ansøger har et behov for yderligere indvinding af grundvand på 32.000 m³ til vanding af ansøgers afgrøder, og at tilladelsen dermed varetager et hensyn til sikring af en tilstrækkelig erhvervsmæssig vandforsyning, jf. vandforsyningslovens § 2. Mindretallet har endvidere lagt vægt på, at der tidligere har været meddelt tilladelse til samme indvindingsmængde til brug for markvanding.

Mindretallet finder endvidere ikke grundlag for at tilsidesætte Tønder Kommunes vurdering af, at indvindingen ikke vil påvirke den almindelige vandforsyning og nærliggende borer i området væsentligt.

Mindretallet har herved lagt vægt på, at det ikke er tilstrækkeligt sandsynliggjort, om der er sammenhæng mellem den ansøgte indvinding til markvanding og forekomsten af brunt vand i vandværkets borer, herunder om det er indvindingen fra markvandingsboringen, som har forårsaget brunt vand i vandværkets drikkevandsboringer. Der er således efter mindretallets vurdering ikke påvist nogen risiko for forringelse af grundvandsmagasinet, herunder risiko for forurening af drikkevandet i vandværkets borer. Mindretallet har ved vurderingen heraf lagt vægt på afstanden til vandværkets borer (1,3 km) samt at tilstrømningen af vand i Bastrup Sand sker fra øst.

Mindretallet har endvidere lagt vægt på, at indvindingen ikke overstiger den tilgængelige grundvandsressource, og at den er i balance med grundvandsdannelsen, ligesom den kvantitative tilstand i det dybe grundvandsmagasin er vurderet god.

Der træffes afgørelse i overensstemmelse med stemmeflertallet.

På baggrund af Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse om at ændre Tønder Kommunes afgørelse af 4. juli 2022 om tilladelse til at forøge mængden af indvinding af grundvand til markvanding, til et afslag, ophæver nævnet endvidere kommunens afgørelse af 4. juli 2022 om, at den ansøgte indvinding ikke er omfattet af krav om miljøvurdering, idet der ikke længere foreligger et projekt efter miljøvurderingsloven, jf. lovens § 21.

Klagen over Tønder Kommunes afgørelse om, at projektet ikke er miljøvurderingspligtigt, er herefter uaktuel.

3.4 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet ændrer Tønder Kommunes afgørelse af 4. juli 2022 om tilladelse til at forøge mængden af indvinding af grundvand til markvanding på matr. nr. [Matrikelnummer 1], beliggende [Adresse 1], 6780 Skærbæk, til et afslag.

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Tønder Kommunes afgørelse af 4. juli 2022 om, at den ansøgte indvinding ikke er omfattet af krav om miljøvurdering og § 25-tilladelse.

[1] Lovbekendtgørelse nr. 1149 af 28. oktober 2024 om vandforsyning m.v.

[2] Lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

[3] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet som ændret ved lov nr. 900 af 21. juni 2022 om ændring af museumsloven, lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet og forskellige andre love.

[4] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[5] Link til Jupiterdatabasen: [https://data.geus.dk/JupiterWWW/borerapport.jsp?dgunr=\[DGU nr. 1\]](https://data.geus.dk/JupiterWWW/borerapport.jsp?dgunr=[DGU nr. 1]).

[6] Link til Danmarks Arealinformation: <https://danmarksarealinformation.miljoportal.dk/>.

[7] Link til Tønder Kommunes webgis, som bl.a. kan vise indvindingsoplande: https://webgis.digitaleplaner.dk/app/toender/indsatsplan_arrild_mfl/#luftfotoserier.geodanmark_2019_12_5cm/15/8.779/

[8] Link til grundvandsrapport, herunder Arrild hydrologisk model: <https://data.geus.dk/grundvandsrapport/detail?id=90422>.

[9] Link til MiljøGIS: <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3-2022>.

[10] Link til Tønder Kommunes Kommuneplan 2017-2029, retningslinjer for vandindvinding: <https://toender.cowiplan.dk/kommuneplan17/hovedstruktur/landskab-natur-og-vand/vand/retningslinjer/>.

[11] Link til Tønder Kommunes vandforsyningsplan 2012-2021: <https://toender.cowiplan.dk/vandforsyningsplan/forside/>.

[12] Link til afsnit om grundvandsbeskyttelse i Tønder Kommunes vandforsyningsplan 2012-2021: <https://toender.cowiplan.dk/vandforsyningsplan/tids-og-handleplan/fremtidig-vandforsyningsstruktur/grundvandsbeskyttelse/>.

[13] Link til afsnit om grundvandsressourcen i Tønder Kommunes vandforsyningsplan 2012-2021: <https://toender.cowiplan.dk/vandforsyningsplan/rammer/grundvandsressourcen/>.

[14] Link til afsnit om rammerne for vandforsyning i Tønder Kommunes vandforsyningsplan 2012-2021: <https://toender.cowiplan.dk/vandforsyningsplan/rammer/>.

[15] Link til Tønder Kommunes indsatsplaner for grundvand, Arrild m.fl., særlige retningslinjer for administration i indsatsområderne, boringer og brønde: <https://toender.cowiplan.dk/indsatsplaner-for-grundvand/arrild-mfl/retningslinjer-og-indsatser/saerlige-retningslinjer-for-administration-i-indsatsomraaderne/boringer-og-broende/>.

[16] Link til indsatsplanen for Skærbæk Vandværks indvindingsopland – øst: <https://toender.cowiplan.dk/indsatsplaner-for-grundvand/arrild-mfl/retningslinjer-og-indsatser/indsatser-i-skaerbaek-vandvaerks-indvindingsopland-oest/>.

[17] Link til indsatsplanen for Skærbæk Vandværks indvindingsopland – øst, om skånsom indvinding: <https://toender.cowiplan.dk/indsatsplaner-for-grundvand/arrild-mfl/retningslinjer-og-indsatser/indsatser-i-skaerbaek-vandvaerks-indvindingsopland-oest/skaansom-indvinding/>.

[18] Link til indsatsplanener for grundvand, Arrild m.fl., resumé af grundvandskortlægningen, hovedproblem i området: <https://toender.cowiplan.dk/indsatsplaner-for-grundvand/arrild-mfl/resum%C3%A9-af-grundvandskortlaegning/hovedproblem-i-omraadet/>, <https://toender.cowiplan.dk/indsatsplaner-for-grundvand/arrild-mfl/resum%C3%A9-af-grundvandskortlaegning/andre-naturligt-forekommende-stoffer-i-grundvandet/>.

[19] Tønder Kommunes sagsnr. 8-77-23-1-531-12-93.

[20] Tønder Kommunes sagsnr. 13.02.01-P19-54-12.

[21] Tønder Kommunes sagsnr. 13.02.01-P19-16-18.

[22] Bekendtgørelse nr. 775 af 21. juni 2024 om vandindvinding og vandforsyning.

[23] Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

[24] Bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

[25] Se f.eks. sagsnr. 21/02939 og NMK-42-00533. Afgørelserne kan fremsøges på Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelsesportal: <https://mfkn.naevneneshus.dk/>.

[26] Bekendtgørelse nr. 935 af 22. juli 2024 om udpegning af drikkevandsressourcer.

[27] Se f.eks. sagsnr. 21/02939 og sagsnr. NMK-42-00551.

[28] Data fra GEUS: Link til Anlægsrapport - JUPITER (geus.dk), <https://data.geus.dk/JupiterWWW/anlaeg.jsp?anlaegid=117771>.

[29] Arrild hydrologisk model, link til grundvandsrapport: <https://data.geus.dk/grundvandsrapport/detail?id=90422>.

Lovområder:

Vandforsyningsloven